

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Військова академія
Факультет підготовки офіцерів запасу

КАФЕДРА ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Групове заняття
МОДУЛЬ “МРГП”

час – 90 хв.

ТЕМА 3. ВИХОВНА РОБОТА В ПІДРОЗДІЛАХ ЗС УКРАЇНИ.

ЗАНЯТТЯ 2. Морально–психологічне забезпечення бойової готовності підрозділу.

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА МЕТА:

1. Засвоїти основний зміст роботи командира взводу щодо морально – психологічного забезпечення бойової готовності взводу.
1. Вивчити основи організації МПЗ вартової служби.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

1	Морально-психологічна підготовка особового складу – важлива складова бойової готовності та бойової підготовки.
2	Основні напрямки діяльності командирів з організації морально-психологічного забезпечення виконання завдань вартової служби.

Інформаційне забезпечення

1. Воєнна доктрина України – підготовлена 25.08.2015р.
2. Концепція розвитку сектору безпеки та оборони України-25.08.2015р.
3. Концепція цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил України на 2015-2020рр.-25.08.2015р.
4. Державна цільова оборонна програма оптимізації та реорганізації Збройних Сил України на 2015-2017рр.-25.08.2015р
5. Стратегічний оборонний бюлетень України-2015р.
6. Закон України " Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови України від здійснення політики позаблоковості " від 23.12.2014р.
7. Концепція виховної роботи у ЗС та інших військових формуваннях України від 04.09 1998р. № 981/98.
8. Концепція гуманітарного і соціального розвитку у ЗСУ (схвалена Указом Президента України від 12.01.2004р. №28/2004.
9. Наказ Начальника Генерального штабу Збройних Сил України від 16 грудня 2012 року № 240 “Про впровадження психологічної підготовки особового складу в навчальний процес підготовки органів управління та військ (сил)”.
0. Бойовий статут Сухопутних військ ч. III.
 1. Статут внутрішньої служби ЗСУ розділ 8 стор. 133 – 135.
 2. Статут гарнізонної та вартової служб ЗСУ розділ 6, стор. 284 – 300.
 3. Романов Н.П. Морально-психологічне забезпечення бойової підготовки та служби військ. Навчально-методичний посібник. К. КВГІ 1998р. стор. 84 – 103.
 4. В.В. Стасюк Морально-психологічне забезпечення у ЗС України. К. НУОУ-486с.

1 НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

Морально-психологічна підготовка особового складу – важлива складова бойової готовності та бойової підготовки.

Бойова готовність підрозділу

Це такий стан повсякденної життєдіяльності, бойової та морально-психологічної підготовки, техніки і озброєння, який дозволяє точно і своєчасно виконати поставлене бойове завдання.

Бойова готовність - це здатність особового складу підрозділу діяти згідно свого призначення незалежно від існуючих обставин зовнішнього характеру.

Вимоги до бойової готовності підрозділу:

- бойова готовність повинна бути постійною;**
- кожен військовослужбовець, техніка і озброєння, що за ним закріплені повинні бути готові до бойового застосування;**
- бойова готовність підрозділу повинна постійно удосконалюватись.**

Складові елементи бойової готовності підрозділу:

1. Морально-психологічний стан особового складу підрозділу;
1. Рівень свідомості та морально-бойових якостей;
1. Укомплектованість підрозділу особовим складом, технікою та озброєнням;
1. Матеріально-технічне забезпечення;
1. Рівень бойової та військово-ідеологічної підготовки;
1. Рівень підготовки командного складу та їх здатність управляти підлеглими;
2. Суворая дисципліна і організованість.

Морально-психологічне забезпечення бойової готовності -

це комплекс організаційних, виховних та соціально-психологічних заходів, спрямованих на підтримання постійної бойової готовності підрозділу, реалізацію духовного та професійного потенціалу особового складу під час виконання навчально-бойових завдань, бойового чергування, бойової підготовки.

Систему морально-психологічного забезпечення складає сукупність функціонально пов'язаних сил і засобів, технологій і методик впливу на свідомість і поведінку військовослужбовців, захист їх психологічних (психофізіологічних) властивостей, реабілітація психотравмованих.

Основні завдання морально-психологічного забезпечення бойової готовності підрозділу:

1. *Забезпечення моральної та психологічної готовності та здатності особового складу виконувати свій конституційний обов'язок по захисту Батьківщини, створення таких умов, які б забезпечили успішну діяльність особового складу;*
1. *Формування необхідних морально-психологічних та бойових якостей у воїнів, їх особистої відповідальності за виконання покладених на ЗС України завдань у мирний та воєнний час;*
1. *Своєчасна переорієнтація свідомості військовослужбовців з мирного на воєнний час при зростанні воєнної загрози, досягнення морально-психологічної переваги над противником і підтримання психологічної рівноваги;*
1. *Створення та забезпечення реалізації соціальних гарантій військовослужбовців, членів їх сімей, згуртування військових колективів, підтримка дисципліни задоволення духовних, релігійних і культурних потреб.*

Основним змістом морально-психологічного забезпечення є:

- мобілізація військовослужбовців на виконання конкретних учбово-бойових завдань;
- формування свідомого ставлення до них;
- прогнозування динаміки морально-психологічного стану військ;
- збереження його стійкості та керованості:
- досягнення високої бойової активності особового складу, його спроможності витримувати нервово-психологічні навантаження і зберігати боєздатність в умовах дії психотравмуючих факторів сучасного бою.
- зрив психологічних операцій противника, прогнозування та профілактика негативного інформаційно-психологічного впливу;
- організація комплексного захисту психологічних (психофізіологічних) властивостей військовослужбовців, реабілітація психотравмованих.

ОСНОВНИМИ СКЛАДОВИМИ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Є:

1. Інформаційно - пропагандистське забезпечення;
2. Психологічне забезпечення;
3. Воєнно-соціальна робота;
4. Культурно-виховна робота;
5. Інформаційно-психологічна протидія.

Зміст морально-психологічного забезпечення бойової готовності підрозділу - моральна та психологічна підготовка особового складу, під час якої розвиваються моральні та психологічні якості військовослужбовця.

Моральна підготовка – вплив на свідомість військовослужбовців з метою прищеплення моральних якостей:

- любові до рідної землі, свого народу, до держави, в якій живеш;
- відданість національним ідеалам, повага до духовних і матеріальних цінностей свого народу;
- свідоме виконання законів, встановлених правил та порядку;
- вірність історичним традиціям свого народу, патріотизм;
- свідоме ставлення до виконання свого військового обов'язку;
- вірність військовим традиціям;
- повага до товаришів по службі;
- готовність надати допомогу товаришам;
- мужність, готовність до самопожертви заради перемоги над ворогом;
- гуманізм.

це комплексний, тісно пов'язаний з бойовою і моральною підготовкою, учбово-виховний процес, спрямований на формування здібності військовослужбовців діяти в екстремальних умовах учбово-бойової обстановки.

Напрямки психологічної підготовки:

- ♦ формування психологічної стійкості військовослужбовців до психотравмуючих факторів;
- ♦ прищеплення воїнам навичок психічного саморегулювання та вольової мобілізації;
- ♦ оптимізація показників професійної дієздатності психічних функцій військовослужбовців (сприйняття, увага, пам'ять та ін.);
- ♦ створення передумов для реалізації особовим складом воєнних знань, умінь,
- ♦ навичок і сформованих моделей бойової поведінки, колективних дій.

Деякі форми психологічної підготовки:

- *обкатка танками;*
- *подолання інженерних (підривних інженерних) загороджень;*
- *виконання прийомів рукопашного бою;*
- *подолання вогневого лабіринту;*
- *стрибки у воду, подолання водних перешкод;*
- *подолання димових завіс, лісових завалів;*
- *бойові стрільби.*

БОЙОВА ПІДГОТОВКА — це сукупність заходів, які проводяться з метою навчання та виховання особового складу Збройних Сил України, для ведення ними бойових дій, або виконання інших завдань відповідно їх призначенню.

Морально-психологічне забезпечення бойової підготовки - це комплекс організаційних, виховних і соціально-психологічних заходів, спрямованих на підтримання високого морально-психологічного стану особового складу, формування у нього свідомого, патріотично налаштованого ставлення до бойового вишколу з метою надійного збройного захисту своєї Вітчизни від будь яких посягань агресора.

Головна мета морально-психологічного забезпечення - якісне виконання завдань бойової підготовки, прищеплення військовослужбовцям та зміцнення у них необхідних морально-психологічних і бойових якостей, підтримання на високому рівні морально-психологічного стану особового складу підрозділу, порядку, дисципліни і організованості.

Завдання, морально-психологічного забезпечення бойової підготовки полягають в:

- Формуванні і зміцненні у військовослужбовців прагнення підвищувати свій бойовий вишкіл;
- Підтриманні високого рівня морально-психологічного стану особового складу, органів управління, військ;
- Підтриманні високої організованості і порядку, міцної військової дисципліни в ході занять, навчань, тренувань;
- Забезпечення виконання всіма військовослужбовцями заходів безпеки, запобіганні та недопущенні травмувань і загибелі учасників навчань, тренувань, занять;
- Запобіганні і недопущенні втрат таємних документів і зброї, полумок військової техніки з вини особового складу;
- Запобіганні і недопущенні потрав сільськогосподарських угідь, лісів і лісопосадок, безчинств по відношенню до місцевого населення;
- Постійній турботі про харчове, матеріально-побутове і інше забезпечення учасників навчань, тренувань, занять з вогневої підготовки, водіння бойових машин, тактико-спеціальної підготовки;
- Психологічній підготовці військовослужбовців (загальній, спеціальній і цільовій) до виконання учбово-бойових завдань;
- Проведення психодіагностичних, психокорекційних і психореабілітаційних заходів та ін.

Форми морально-психологічного забезпечення бойової підготовки це підбір і проведення низки соціально-психологічних заходів організаційних, виховних та соціально-психологічних з метою забезпечення ретельної підготовки і якісного проведення занять, навчань, тренувань тощо, реалізації духовного і професійного потенціалу особового складу під час бойового навчання.

Використовується весь арсенал форм роботи з людьми, але перевага надається оперативним формам, таким як мітинг, інструктаж, нарада, обмін досвідом, демонстрація дій при зброї майстрів військової справи, випуск фото і радіогазет, листівок-блискавок та бойових аркушів, інформація, індивідуальна та колективна бесіди, доповідь, збори тощо.

Методи морально-психологічного забезпечення бойової підготовки

- це способи впливу на свідомість, переконання, думки, погляди і психіку військовослужбовців з метою забезпечення ретельної підготовки і якісного проведення занять, тренувань, навчань тощо, реалізації духовного і професійного потенціалу особового складу під час виконання навчально-бойових завдань. Застосовуються всі добре відомі нам методи: переконання (основний метод), приклад (взірець), заохочення, примушення (допоміжний метод) та інші.

ВИСНОВОК 1-ГО ПИТАННЯ:

Досвід війн минулого, локальних війн і збройних конфліктів сучасності визначають пряму залежність ходу і результатів збройної боротьби від ступеня бойової готовності частин і підрозділів, рівня їх бойової підготовки та морально-психологічної стійкості військовослужбовців.

2 НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

Основні напрямки діяльності командирів з організації морально-психологічного забезпечення виконання завдань вартової служби.

Для несення вартової служби віднаряджуються варти.

ВАРТОЮ називають озброєний підрозділ, віднаряджений для виконання бойового завдання, з метою охорони та оборони військових об'єктів, бойових прапорів та осіб, яких тримають на гауптвахті й у дисциплінарній частині (батальйоні).

Для охорони та оборони об'єктів із складу варти виставляються чатові.

ЧАТОВИМ називається озброєний вартовий, який виконує бойове завдання щодо охорони та оборони дорученого йому поста.

ПОСТОМ називається все, доручене для охорони та оборони чатовому, а також місце або ділянка місцевості, на якій він виконує свої обов'язки.

Начальник варти зобов'язаний організувати та проводити заходи виховної роботи з особовим складом варти (ст. 203).

Морально-психологічне забезпечення вартової служби є складовою частиною МПЗ бойової готовності, бойового чергування та бойової підготовки і включає комплекс організаційних, виховних та морально_психологічних заходів, спрямованих на реалізацію духовного і професійного потенціалу військовослужбовців під час виконання завдань щодо охорони та оборони доручених їм об'єктів.

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ МПЗ ВАРТОВОЇ СЛУЖБИ:

- ❖ вивчення, оцінка і прогнозування морально-психологічного стану військовослужбовців під час підготовки і несення вартової служби;
- ❖ виховання у військовослужбовців особистої моральної відповідальності за виконання завдань вартової служби, підвищення пильності та бойової настороженості;
- ❖ формування у особового складу високих морально-вольових та психологічних якостей, корегування психологічного стану військовослужбовців;
- ❖ забезпечення психологічної сумісності та бойової злагодженості варт;
- ❖ запобігання злочинам і пригодам, які можуть бути скоєні при несенні вартової служби;
- ❖ аналіз та урахування умов несення вартової служби, їх максимальне наближення до оптимальних, відновлення моральних, психічних і фізичних сил військовослужбовців.

Етапи морально-психологічного забезпечення виконання завдань вартової служби.

I ЕТАП – морально-психологічне забезпечення особового складу до виконання завдань вартової служби:

- визначення індивідуальних соціально-психологічних якостей особи молодого солдата;
- психологічна підготовка особового складу до виконання майбутніх завдань вартової служби;
- аналіз ходу психологічної адаптації в умовах військової служби.

II ЕТАП – відбір військовослужбовців, які можуть бути допущені до виконання завдань вартової служби:

- аналіз вивчення якостей військовослужбовців;
- визначення представників “групи ризику”;
- визначення категорії особового складу, яка може бути допущена до несення вартової служби (робота комісії);
- підготовка відповідного наказу командира військової частини.

Етапи морально-психологічного забезпечення виконання завдань вартової служби.

III ЕТАП – підбір військовослужбовців для несення вартової служби:

- психодіагностика стану військовослужбовця на даний момент;
- визначення та корегування складу варти та змін;
- психологічна підготовка особового складу до служби у варті;
- поглиблене вивчення психофізіологічного стану.

IV ЕТАП – морально-психологічне забезпечення супроводження організації вартової служби:

- заходи з морально-психологічного забезпечення особового складу до заступлення у варту;
- підведення підсумків виконання завдань у варті;
- аналіз та урахування психофізичних чинників, які ускладнюють несення вартової служби.

В процесі несення вартової служби начальник варти повинен: (ст. 203 СГ та КС)

- **постійно аналізувати динаміку морально-психологічної обстановки у варті;**
- **організувати інформаційно-пропагандистську роботу серед особового складу варти;**
- **керувати активом варти;**
- **проводити індивідуально-виховну роботу (за особистим планом) з вартовими;**
- **популяризувати тих, хто відмінно виконує свої обов'язки;**
- **контролювати організацію харчування та відпочинку особового складу;**
- **підводити підсумки несення служби змінами, при цьому відзначати, яка зміна краще несе службу.**

Під час підведення підсумків не можна накладати стягнення на тих, хто мав порушення, вказуються тільки шляхи усунення недоліків, а в разі серйозного порушення проводиться заміна чатових чи вартових згідно статуту.

Помічник начальника варти, розвідні змін повинні:

- доповідати начальнику варти про морально-психологічний стан особового складу варти (зміни) після кожної зміни чатових;
- допомагати інформаторам та редакторам бойових аркушів змін в проведенні інформаційно-пропагандистської роботи серед особового складу варти;
- проводити індивідуально-виховну роботу з окремими військовослужбовцями (за окремим планом);
- слідкувати за правильним використанням телерадіоапаратури, газет, журналів, настільних ігор;
- організовувати обмін позитивним досвідом несення служби військовослужбовцями;
- готувати замітки до бойового аркуша про результати несення вартової служби.

Інформатори змін повинні:

- інформувати особовий склад зміни про події в державі та за її кордонами;
- організувати перегляд телепрограм та прослуховування радіо;
- узагальнювати інформацію про хід виконання завдань вартової служби, та доводити її до особового складу зміни;
- проводити обговорення найбільш цікавих повідомлень у періодичних виданнях та журналах;
- готувати замітки в бойовий аркуш, листівки-блискавки;
- розповсюджувати передовий досвід тих, хто відмінно виконує свої обов'язки;
- слідкувати за станом бібліотеки та підшивок газет, журналів у вартовому приміщенні;
- включати та виключати телевізор і радіо.

Редактори бойових аркушів повинні:

- випускати не менше 2-х разів на добу бойові аркуші;
- збирати, редагувати та оформлювати замітки в бойовий аркуш;
- після оформлення бойового аркуша надавати його для ознайомлення начальнику варти, а потім вивішувати у спеціально призначеному місці.

Основними силами, що проводять морально-психологічне забезпечення під час несення вартової служби, є:

- ❖ посадові особи варти (начальник варти, розвідні);
- ❖ актив, який підбирається і призначається на час несення вартової служби (бойові та суспільно-політичні інформатори, редактор бойових аркушів).

Для проведення морально-психологічного забезпечення несення, вартової служби вартове приміщення обов'язково повинно бути обладнане:

- телевізором;
- радіоприймачем з головними телефонами;
- шахами, шашками та іншими іграми (крім доміно);
- бібліотечкою художньої, публіцистичної літератури;
- підшивками газет із розрахунку:
- центральна загальнодержавна газета;
- місцем для бойового аркуша;
- стендами : "Вони відмінно несуть вартову службу", "Подвиги чатових".

ВИСНОВОК ЗАНЯТТЯ:

За досвідом війн, локальних війн і збройних конфліктів сучасності визначають пряму залежність ходу і результатів збройної боротьби від ступеня бойової готовності частин і підрозділів, рівня їх бойової підготовки та морально-психологічної стійкості військовослужбовців.

Мета заняття досягнута.

ТЕМА НАСТУПНОГО ЗАНЯТТЯ:

Морально-психологічне
забезпечення військової
дисципліни.

рупове заняття)

Завдання на самостійну роботу (Т 3/2)

Завтра групове
заняття, а ти чим
зайнятий?

1. Допрацювати матеріал теми.
2. Вивчити: матеріал стор.22-28 підручника „Основи законодавства України”, Статут Внутрішньої служби ЗСУ.ст.119,120.

Тема 3. Морально-психологічне забезпечення бойової готовності підрозділу.

КІНЕЦЬ
ЗАПИТАННЯ ???

